

Boa zijn is een vak

Van onbekendheid met de term BOA tot het niet voor vol worden aangezien en onbegrip van collega's. Het zijn zaken waar de Buitengewoon Opsporingsambtenaar in zijn of haar werk dagelijks tegenaan loopt. Daarnaast zijn er nog de discussies over taken en bevoegdheden, over de uitstraling en professionalisering; de BOA valt vaak tussen wal en schip. Met het ontstaan van de Politiewet in 1994 werd ook de functie van BOA in het leven geroepen. We zijn een kleine twintig jaar verder. Hoe is het om Buitengewoon Opsporings Ambtenaar te zijn in 2013?

Ik ben op visite bij René Kolkman, toezichthouder bodem bij de regionale uitvoeringsdiensten (RUD's) IJsselland en Twente, in het provinciehuis van Overijssel in Zwolle. Beide RUD's omvatten de gehele provincie Overijssel.

Voordat we over het BOA-vak gaan praten, laten we nog even een aantal bodemzaken, waar we beiden, ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, bij betrokken zijn de revue passeren. Wat geweldig is dat toch om zo gepassioneerd met een gedreven en deskundig collega te sparren over de complexe bodemregelgeving in relatie tot specifieke handhavingszaken. Ook blikken we samen terug naar de afgelopen jaren, waarin we elkaar diverse malen hebben getroffen in de wereld van de Overijsselse bodemhandhaving. Beiden maakten we deel uit van het TBO, een zeer succesvol bodemoverleg waarin alle Overijsselse handhavingspartners participeren en dat wordt getrokken door de Enschedese bodemhandhaver Gerard Kruse. Vanuit het TBO participeerden we beiden in diverse bodemprojecten en we kunnen daar alleen maar met heel veel plezier op terugkijken. Altijd weer leuk om met een collega

*René Kolkman,
toezichthouder bodem
bij de regionale
uitvoeringsdiensten (RUD's)
IJsselland en Twente.
(foto: D. Nijhof)*

Als MKB'er oefende ik toezicht uit op de uitvoering van bodemsaneringen. (foto: R. Kolkman)

over het vak te praten en uiteraard dit ook weer onder het genot van een heerlijke kop cappuccino. Ik heb René gevraagd om voor ons blad iets te vertellen over zijn vak als BOA en ik moet zeggen dat de aanloop tot dit interview de opmaat was tot een boeiend gesprek.

Wie is René en hoe ben je BOA geworden?

Ik ben 47 jaar en samen met mijn gezin woonachtig in Lochem, een stadje gelegen in het centrum van de Achterhoek. Mijn affiniteit met het bodemvak is eigenlijk al ontstaan tijdens mijn opleiding aan de Middelbare Landbouwschool. Eén van de vakken waarin ik werd onderricht was bodemkunde. Dat vak wekte mijn speciale interesse en uiteindelijk heeft dat erin geresulteerd dat ik vanaf 1989 werkzaam ben in de bodemwereld.

Van 1989 tot 2001 heb ik gewerkt bij het ingenieursbureau Tauw Milieu in Deventer. Ik voerde namens Tauw Milieu bodemonderzoeken uit, waaronder bijvoorbeeld het nemen van grond- en grondwatermonsters en het opstellen van onderzoeksrapporten. Tevens werkte ik daar ook als milieukundig begeleider (MKB'er). Als MKB'er oefende ik toezicht uit op de uitvoering van bodemsaneringen. Hierbij stuurde ik op de saneringslocatie de aannemer die de sanering uitvoerde aan en controleerde ik de voortgang en het resultaat van de sanering door het nemen van grondmonsters.

Ik heb in die jaren diverse cursussen gevolgd op het gebied van bodemsaneringen en monsternamen van de bodem, maar ook met betrekking tot het milieu in z'n algemeenheid.

Tauw Milieu heeft mij vanaf begin 2000 tot medio 2001 gedetacheerd bij de provincie Overijssel. Hier hield ik mij bezig met het afgeven van beschikkingen (vergunningen) op saneringsplannen en

evaluatie rapporten van saneringen. Vanaf juni 2001 ben ik in dienst getreden van de provincie Overijssel en ben ik verder gegaan met de werkzaamheden waar ik me toen al mee bezig hield. In 2002 kwam het rapport van de toenmalige inspectie van het ministerie van VROM uit, genaamd "Bodem in zicht". Het onderzoek van de VROM-inspectie had uitgewezen dat het met de handhaving van de bodemregelgeving slecht gesteld was in Nederland. De provincie Overijssel kwam hierin ook niet echt goed naar voren en dat was voor die provincie het moment om de bodemhandhaving naar een hoger plan te tillen. Dat was voor mij hét uitgelezen moment om over te stappen van vergunningverlening naar bodemtoezicht. Ik heb toen de HAMIL-cursus gevolgd op de Bestuursacademie in Den Bosch. Dat was een pittige cursus maar ik heb daar bij de uitoefening van mijn taak als toezichthouder veel profijt van gehad. Vervolgens ben ik in 2004 aangesteld als provinciaal BOA op het gebied van bodemhandhaving.

Waaruit bestaat je werk als toezichthouder/BOA?

Mijn reguliere werk bestaat uit het uitoefenen van toezicht op bodemsaneringen waarvoor de provincie bevoegd gezag is, zoals is geregeld in de Wet bodembescherming (Wbb). Als er ergens sprake is van een ernstige bodemverontreiniging en men wil op die locatie graafwerkzaamheden verrichten, bijvoorbeeld voor het realiseren van woningbouw, dan moet er vooraf een saneringsplan bij het bevoegd gezag worden ingediend. Nadat dit plan door het bevoegde gezag is goedgekeurd wordt er een saneringsbeschikking afgegeven en mag men starten met de sanering.

De start van de sanering moet minimaal vijf dagen voor aanvang van de sanering bij het bevoegde gezag worden gemeld. Deze melding komt bij mijn afdeling binnen via het centrale meldpunt van de provincie Overijssel. Met die melding en het goedgekeurde saneringsplan ga ik onaangekondigd de betreffende saneringslocatie bezoeken.

Ik controleer in feite of men de sanering uitvoert conform het goedgekeurde saneringsplan. Dit is dus nog puur het uitoefenen van toezicht en geen opsporing.

Indien ik een overtreding constateer dan handel ik conform de handhavings- en gedoogstrategie van de provincie Overijssel. In de provincie Overijssel is er met alle handhavingspartners afgesproken dat bij de afwikkeling van een toezichtactie door iedere handhaver deze handhavingsstrategie wordt gevolgd. Het komt erop neer dat wanneer een lichte niet direct verwijtbare overtreding wordt vastgesteld, deze in eerste aanleg wordt afgedaan door een ambtelijke waarschuwing. Is de overtreding wel

verwijtbaar dan volgt er een bestuursrechtelijke waarschuwing. Gaat de overtreding gepaard met acuut gevaar of is deze onomkeerbaar, dan wordt er een bestuursrechtelijke sanctie opgelegd, zoals een last onder dwangsom of bestuursdwang. Tevens wordt die overtreding gemeld aan een opsporingsambtenaar voor het eventueel opstarten van een strafrechtelijk traject.

De start van de sanering moet minimaal vijf dagen voor aanvang van de sanering bij het bevoegde gezag worden gemeld. (foto: R. Kolkman)

Grond zeven en geschikt maken voor een top laag. (foto: R. Kolkman)

De regionale uitvoeringsdiensten Overijssel

De provincie Overijssel heeft twee regionale uitvoeringsdiensten (RUD's); Twente en IJsselland. Deze RUD's zijn zogenaamde 'netwerk-RUD's'. Dat wil zeggen dat alle toezichthouders op het eigen kantoor van hun organisatie blijven zitten en dat ze worden aangestuurd via verschillende kennispunten. Dus in de Overijsselse situatie zijn alle toezichthouders van de RUD's niet bij de diverse handhavingspartners weggetrokken en op een centrale locatie gehuisvest, zoals dat in de meeste RUD's het geval is. Zo hebben de Overijsselse RUD's meer-

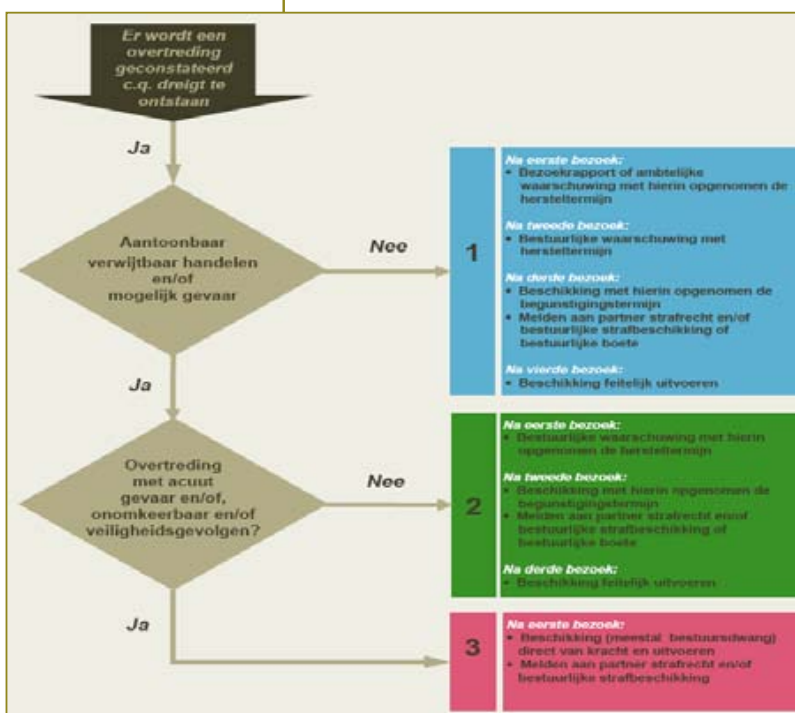

De ontgraving was ook nog eens uitgevoerd door een daarvoor niet gecertificeerd en erkend bedrijf. (foto: R. Kolkman)

dere kennispunten, verdeeld over verschillende gemeenten en de Provincie Overijssel. Mijn werkzaamheden als toezichthouder bodem vallen onder het 'Kennispunt Bodem'. Zo heb je bijvoorbeeld ook de Kennispunten Asbest, afval, IPPC-bedrijven (Integrated Pollution Prevention and Control) en BOA-ketentoezicht. De toezichthouders die door deze kennispunten worden aangestuurd moeten voldoen aan vastgestelde kwaliteits-, ervarings- en opleidingseisen. Zo moet je bijvoorbeeld als toezichthouder Wbb twee jaar werkervaring op dat onderwerp hebben. Vanaf 2013 is dit systeem ingevoerd. Pas als je als toezichthouder twee jaar werkervaring hebt mag je zelfstandig toezicht uitoefenen. Is dat nog niet het geval dan gebeurt dat onder direct toezicht van een ervaren toezichthouder. In zo'n kennispunt wordt het aanbod van werk op een specifiek terrein verdeeld onder de beschikbare en daarvoor gekwalificeerde toezichthouders. Binnen de provincie Overijssel is onder

Indien ik een overtreding constateer dan handel ik conform de handhavings- en gedoogstrategie van de provincie Overijssel.

Op de bodem trof ik open en bloot, een aantal asbestbuizen aan die deels beschadigd waren. (foto: R. Kolkman)

andere het kennispunt BOA-ketentoezicht aanwezig. Via bijvoorbeeld een gemeente wordt een verzoek ingediend om, op basis van de constatering van een toezichthouder, strafrechtelijk op te treden. Iedere voor dit kennispunt beschikbare BOA heeft een eigen specialiteit. In mijn geval is dat natuurlijk 'bodem'. Er staan mij als BOA een aantal handhavingsmiddelen ter beschikking. Sinds 2013 is dat de 'Bestuurlijke strafbeschikking Milieu' (BSBM). Deze worden opgelegd bij min of meer eenvoudig aantoonbare overtredingen. Bij complexe overtredingen en/of het niet kunnen gebruiken van een BSBM dien ik een proces-verbaal op te maken. Dit gebeurt sowieso bij overtredingen in de keten, waarbij meerdere bevoegde gezagen en actoren betrokken zijn.

Een illegale sanering

Een voorbeeld van zo'n melding is een zaak die ik samen met een collega van het regionaal milieu-

team (RMT) van de politie Twente heb afgehandeld. Het ging in dit geval om een illegale sanering. Er was geconstateerd dat iemand een gedeelte van de deklaag van een voormalige stortplaats had afgegraven. Het bleek de eigenaar te zijn van het perceel waarop die voormalige stortplaats zich bevond. Stortplaatsen zijn bij de provincie bekend als locaties die potentieel ernstig verontreinigd zijn. Als men daarin wil graven wordt dat gezien als een sanering en dat moet aan de provincie gemeld worden. In dit geval had de eigenaar van de locatie dit niet gedaan. Hij had een deel van de voormalige stortplaats ontgraven tot aan de gele zandlaag om daar z'n paarden te kunnen laten lopen. In feite was hier dus sprake van een illegale sanering. De ontgraving was ook nog eens uitgevoerd door een daarvoor niet gecertificeerd en erkend bedrijf. Dat is een verplichting die onder andere voortvloeit uit het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). Het uitkomende materiaal was verspreid over de rest

van het perceel. Met de collega van het RMT ben ik ter plaatse gegaan en heb ik een onderzoek ingesteld. We zagen dat het over het perceel verspreide materiaal onder andere veel restanten van asbesthoudend materiaal bevatte. Dit asbest lag open en bloot aan de oppervlakte. Tevens bleek na onderzoek dat de grond ernstig was verontreinigd met zware metalen. De afgegraven partij had een omvang van circa 750 m³. Samen hebben wij van onze bevindingen een uitgebreid proces-verbaal opgemaakt. In het proces-verbaal werd het overtreden van artikel 28, lid 1 van de Wbb en artikel 10, lid 1 onder 1 van de Wet milieubeheer ten laste gelegd. Daarnaast is door de provincie bestuursdwang toegepast om de situatie ter plaatse weer te 'herstellen'. Dat betekende dat de overtreder de verspreide partij met worteldoek diende af te dekken en vervolgens moest voorzien van een één meter dikke leeflaag van schone grond.

Bij complexe overtredingen dien ik een proces-verbaal op te maken.
(foto: R. Kolkman)

Dat heeft de overtreder ook het nodige geld gekost. Het openbaar ministerie heeft de overtreder een schikkingsvoorstel gedaan van enkele duizenden euro's dat vervolgens door hem werd geaccepteerd.

Aantreffen asbest

Asbesthoudend materiaal tref ik wel vaker aan bij een sanering en/of niet gemelde graafwerkzaamheden. Zo kwam ik laatst bij een sanering en daar trof ik op de bodem, open en bloot, een aantal asbestbuizen aan die deels beschadigd waren. Om die beschadigingen lagen diverse fijne asbestdeeltjes verspreid over de grond. Dit was natuurlijk een slordigheid van de verantwoordelijke aannemer. Ik heb vervolgens opdracht gegeven om het asbest conform de voorschriften in te pakken, waaronder ook de grond waarin de asbestdeeltjes lagen, en dit af te voeren naar een erkende verwerker. Ter controle hiervan heb ik de vervoers- en acceptatiebescheiden aan mij toe laten sturen. Dit heb ik toen bestuurlijk afgedaan, maar wanneer deze aannemer weer dezelfde fout maakt zal ik deze zaak ook strafrechtelijk oppakken.

Tot slot

Mijn drive om dit werk gepassioneerd uit te voeren

is dat ik kan meewerken aan het uit de bodem verwijderen van de verontreinigingen vanuit het verleden, zodat het beoogde doel kan worden bereikt. Dat doel is een schoner leefmilieu dat voor de toekomst gewaarborgd blijft.

Zoals ik eerder opmerkte heeft bodemkunde altijd al mijn interesse gehad. De bodem bevat, naast helaas allerhande verontreinigingen, gelukkig ook heel veel mooie, vaak onzichtbare, schatten.

Ik kwam gisteren bij een sanering in Borne, waar boringen voor injectiefilters werden gezet tot aan de kleilaag, op een diepte van circa acht meter. Tijdens het pulsen in de grond werd vanaf die diepte een geheel ongeschonden forse haaientang naar boven gehaald. En met fors bedoel ik echt handvullend. Dat is natuurlijk fantastisch en op zo'n moment realiseer je je dat op die plek miljoenen jaren geleden de zee lag. Dat vind ik fascinerend!

Dat René een handhaver is met veel passie voor zijn werk, dat wist ik natuurlijk al.

Voor mij was het prettig om dit weer eens bevestigd te krijgen in een boeiend en gezellig gesprek! René, bedankt daarvoor!

Tekst: Dick Nijhof

Asbesthoudend materiaal tref ik wel vaker aan.
(foto: R. Kolkman)

